
ESTRUCTURES ENCAPSULADORES AMB VALOR METADISCURSIU EN EL DEBAT PARLAMENTARI: DE L'ESTRUCTURACIÓ A LA MODALITAT*

ENCAPSULATING STRUCTURES WITH METADISCURSIVE VALUE IN PARLIAMENTARY DEBATE: FROM STRUCTURING TO MODALITY

MARIA JOSEP MARÍN & JOSEP E. RIBERA

Universitat de València

maria.j.marin@uv.es

josep.ribera@uv.es

Resum: L'encapsulació per mitjà de noms abstractes i inespecífics (com ara *conclusió*, *tema*, *realitat* o *problema*) permet reificar fragments discursius complexos de naturalesa predicativa i conceptualitzar-los semànticament. Així, els encapsuladors o *shell nouns* (Schmid 2000) constitueixen una classe funcional privilegiada per a delimitar l'estructura organitzativa de gèneres formals i mostren la vinculació entre encapsulació i metadiscurs. A partir d'un corpus de debat parlamentari en català, espanyol i anglès, i del marc teòric sobre metadiscurs proporcionat per Hyland (2004) i Hyland & Tse (2005), aquest treball analitza la funció metadiscursiva de certes estructures amb encapsulador que reflecteixen com l'emissor organitza el discurs i interactua amb el receptor potencial. L'anàlisi d'aquestes estructures, amb graus de fixació diversos, permet establir cinc classes més o menys homogènies en les tres llengües: organitzadors textuais, adjunts oracionals, connectors lèxics (Cuenca 1998), locucions modals i dos patrons copulatius. Les classes es descriuen funcionalment, formalment i discursivament, mostrant com es vinculen al vessant textual o interpersonal del metadiscurs i sense obviar els límits difusos entre ambdues funcions.

Paraules clau: noms encapsuladors, mecanismes metadiscursius, debat parlamentari, estructuració, modalitat.

(*) Aquest treball s'insereix en el projecte de recerca «Gramàtica, pragmàtica i interacció multimodal (GRAM-PINT, FFI2014-56258-P)», finançat pel Ministerio de Economía y Competitividad del Gobierno de España.

Abstract: Encapsulation by means of abstract unspecific nouns (such as *conclusion*, *topic*, *reality* or *problem*) reifies predicative discourse chunks and conceptualise them. This ability is inherent to encapsulators or *shell nouns* (Schmid 2000), a functional class privileged to signposting the structure of formal genres such as parliamentary debate (PD) and thus exhibiting their close link to metadiscourse. On the basis of a corpus of PD in Catalan, Spanish and English, our study deals with the metadiscursive function of some structures including an encapsulator. The framework provided by Hyland (2004) and Hyland & Tse (2005) is taken into account in order to analyze the different structures used by the addressor to organise the discourse and to interact with his or her potential addressees are analysed. The analysis of these variously fixed structures leads to establish five homogeneous cross-linguistic classes: textual organisers, sentential adjuncts, lexical connectives (Cuenca 1998), modal locutions, and two copular patterns. These classes are described with respect to their functional, formal and discourse features. Moreover, their relations with the two aspects of metadiscourse, textual and interpersonal, are observed, considering the fuzzy boundaries between both.

Key words: shell nouns, metadiscourse, parliamentary debate, structuring, modality.

SCIPEDIA

1. INTRODUCCIÓ

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

Els noms encapsuladors conformen una categoria funcional molt rendible des del punt de vista pragmaticodiscursiu en diversos gèneres textuels. Aquesta classe funcional de noms abstractes i inespecífics constitueix un mecanisme de cohesió referencial que permet recuperar fragments discursius complexos de naturalesa predicativa. D'aquesta manera, els encapsuladors recategoritzen els antecedents predicatius (entitats relacionals) com a coses, és a dir, els reïfiquen i els conceptualitzen semànticament. Aquesta capacitat reïficadora i d'integració conceptual del discurs (*signposting*) resulta essencial a l'hora de manifestar l'estructura organitzativa de gèneres formals com el debat parlamentari i palesa l'estreta relació que hi ha entre els encapsuladors i el metadiscurs.

L'objectiu d'aquest treball és estudiar els noms encapsuladors que realitzen una funció *ostensivament* metadiscursiva en el debat parlamentari. Convé destacar l'adverbi perquè, com acabem de dir, la reïficació i la funció estructuradora inherent al mecanisme permet afirmar que l'encapsulació és, en general, un procediment referencial de naturalesa metadiscursiva. Tanmateix, aquest article se centra en la identificació, la descripció i la classificació d'aquelles estructures lingüístiques amb encapsulador

que funcionen com a mecanismes metadiscursius explícits i/o presenten algun grau de fixació. La intenció és, en primer lloc, mostrar com, efectivament, aquestes estructures constitueixen mecanismes metadiscursius i, en segona instància, identificar les funcions metadiscursives que realitzen.

El debat parlamentari (DP) és un gènere específic del discurs polític que s'emmarca dins la categoria general del discurs públic oral (Van Dijk 2000; Ilie 2006). De fet, es tracta d'un tipus de discurs institucionalitzat i, doncs, altament ritualitzat i formalitzat, que implica la interacció oral planificada i controlada dels participants (Cuenca 2014). Les intervencions dels oradors es basen en la confrontació, però també en la col·laboració, per tal d'arribar a possibles acords, i no només van adreçades a la resta de participants, sinó sobretot a la ciutadania en general i als votants potencials, amb la intenció d'orientar-ne l'opinió i la conducta política. Així, la consciència de quina és l'audiència *real* dels DP sobre la qual es vol incidir i del compromís social de l'orador resulta un tret determinant del metadiscurs que permet estructurar el DP (Porter 1992; Kirsch and Roen 1990; Hyland & Tse 2004: 156; Hempel & Degand 2008: 678-679).

Partim d'un corpus contrastiu de debat parlamentari en català, espanyol i anglès amb l'objectiu de determinar si les estructures encapsuladores metadiscursives presenten regularitats en les tres llengües. Les dades concretes dels tres debats que integren el nostre corpus són les següents:

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

(a) Català (PC): *Sessió plenària d'Investidura del President de la Generalitat de Catalunya* (x legislatura, primer període, sessió núm. 2), celebrada al Parlament de Catalunya el 20 i 21 de desembre de 2012.

(b) Espanyol (Congreso): *Sesión plenaria sobre la toma en consideración de la proposición de ley orgánica del Parlamento de Cataluña para la delegación en la Generalitat de la competencia para autorizar, convocar y celebrar un referéndum sobre el futuro político de Cataluña* (x legislatura, núm. 192, sessió plenària núm. 180), celebrada al Congreso de los Diputados del Parlament Espanyol el 8 d'abril de 2014.

(c) Anglès (Sct P): *First Minister Statement on the Scottish Independence Referendum* (The Scottish Parliament, 2013, pp. 18117-18132) / *Debate on Scotland's Financial Strength* (The Scottish Parliament, 2013, pp. 18133- 18183). Meeting of the Parliament, sessió núm 4, celebrada el 23 de març de 2013.

Pel que fa als debats en català i en espanyol, hem triat sessions plenàries i hi hem analitzat únicament les intervencions inicials dels representants de cada grup polític, sense els torns de rèplica. Quant al debat en anglès del parlament escocès, hem

escollit declaracions i mocions ministerials, que són els procediments més semblants a les sessions plenàries dels parlaments català i espanyol.

Els tres debats tenen en comú el tema general de discussió: els del Parlament de Catalunya i del Congreso de los Diputados tracten la independència de Catalunya; el de The Scottish Parliament, la independència d'Escòcia. Atès que l'encapsulació implica operacions semàntiques i cognitives de conceptualització i recategorització, aquesta tria ha volgut neutralitzar les possibles variables atribuïbles al tema dels debats. A més, s'ha buscat incloure posicions polítiques polaritzades, com les que genera l'assumpte tractat, cosa que permet comprovar que el repertori d'encapsuladors és semblant en les tres llengües, independentment de les posicions ideològiques defensades.

La identificació i revisió de les estructures objecte d'estudi ha estat realitzada de manera manual, ja que si bé algunes presenten uns patrons sintàctics ben definits, la majoria de casos corresponen a estructures no delimitades que no poden, per tant, ser localitzades amb un programa automàtic. Feta la identificació i revisió de les estructures metadiscursives amb encapsulador, les hem caracteritzades des del punt de vista formal i funcional, tot descrivint l'estructura sintàctica que presenten, els valors semàntics que vehiculen i la funció pragmaticodiscursiva que realitzen. Finalment, hem posat en relació les classes destriades amb les categories i subcategories de metadiscurs proposades per Hyland (1998, 2005).

En definitiva, l'objectiu últim d'aquest treball ha estat delimitar, caracteritzar i classificar una sèrie d'estructures basades en el monemencapsulador que mostren un comportament fonamentalment metadiscursiu, és a dir, expliciten com es relaciona l'emissor amb el propi discurs per tal d'organitzar-lo i d'orientar la interpretació del receptor potencial. En aquest sentit, el corpus permet diferenciar cinc classes d'estructures encapsuladores amb valor metadiscursiu molt homogènies des del punt de vista contrastiu com veurem més endavant (§ 3).

2. MARC TEÒRIC I METODOLÒGIC

El concepte seminal de *shell noun* (o *nom closca*, si traduïm literalment la metàfora original) de Schmid (2000) és òbviament el punt de partida i l'objecte de discussió d'aquest treball, en el qual s'exploren les relacions d'aquesta categoria funcional amb el metadiscurs. El metadiscurs, descrit des d'una perspectiva centrada en la propietat reflexiva del llenguatge com a «discourse about discourse» (Hyland 1998: 437), abasta, des d'un punt de vista més ampli, un gran nombre d'elements ben diversos i ha estat objecte de gran quantitat d'estudis en les darreres dècades.

2.1 SHELL NOUNS

Schmid (2000: 10-20) defineix els *shell nouns* (o noms encapsuladors) com una classe funcional de noms abstractes i inespecífics que es caracteritzen perquè efectuen la represa fòrica de fragments textuais complexos de naturalesa predicativa. De fet, no tots els noms abstractes poden funcionar com a encapsuladors, sinó que és necessari que siguin inespecífics, és a dir, que presenten un buit informatiu en l'estructura semàntica que ha de ser saturat mitjançant la informació del context lingüístic (vegeu Schmid, en aquest volum).

A grans trets, l'encapsulació comporta tres conseqüències importants (Schmid 2000: 301-376; Ribera 2012: 90-92; López Samaniego 2014: 39-53, 70-78): (a) la reïficació cognitiva d'una informació de naturalesa predicativa, (b) la caracterització semàntica del contingut encapsulat i (c) l'establiment en el discurs de vincles cohesius de naturalesa referencial.

- (1) Well, it is about time that we got *the facts* on the record, which is what I will do with the time that I have left. It is preposterous to assert that an independent Scotland is not financially viable, as many members on the no side continue to do. As official data show, Scotland is more financially viable outside the UK than inside it [...].

(Sct P, Aileen McLeod, SNP, 255)

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

En (1) s'observa que el *shell noun* permet la informació predicativa del postcedent («It is preposterous...»), una entitat relacional, com una cosa, en el sentit de Langacker (1987: 183), és a dir, la reïfica, tot proporcionant-li uns límits especiotemporals estables. A més, l'encapsulador conceptualitza semànticament com a fet l'opinió expressada per l'oradora i, doncs, la relació referencial entre les dues entitats estableix un vincle cohesiu.

D'altra banda, cal destacar que els encapsuladors solen aparèixer en una sèrie de patrons lexicogramaticals i discursius molt específics (Schmid 2000: § 3.1.1; López Samaniego 2014: 189-265; Ribera 2016: 41-47), ja que el caràcter iteratiu d'aquests patrons, com es veurà, té conseqüències metadiscursives importants. A més, Schmid (2000: 294-297) distingeix sis classes semàntiques d'encapsuladors en funció del contingut dels noms i dels tipus de complements que poden seleccionar: (a) factuais, (b) lingüístics, (c) mentals, (d) esdevenimentals i (e) circumstancials (vegeu també Schmid, en aquest volum; Flowerdew & Forest 2015). Tot i que sovint aquestes classes semàntiques mostren límits difusos que dificulten la classificació dels encapsuladors, és fonamental tenir-les en compte ja que els noms de tipus lingüístic i mental, i tots els axiològicament neutres en general, manifesten de manera més clara la vinculació entre encapsulació i metadiscurs.

2.2 METADISCURS

La gran quantitat d'aproximacions al concepte de metadiscurs ha posat de manifest que, a recer d'aquest terme, emprat per primera vegada per Harris (1959), s'apleguen elements ben diversos, cosa que constitueix un dels principals entrebancs a què ha d'enfrontar-se la recerca en aquest camp (Aguilar 2006: cap.2). Si Harris (1959: 944) els considerava elements informativament secundaris, Williams (1981: 40) parla del metadiscurs com el llenguatge mitjançant el qual ens referim a l'acte mateix de fer-lo servir i per a Crismore (1983) és la intrusió de l'autor en el discurs. Vande Kopple (1985) proposa una sistematització de les categories metadiscursives tot diferenciant els elements textuais dels interpersonal i esdevé punt de partida de molts estudis posteriors. A més dels ja esmentats, els treballs de Beauvais (1989), Nash (1992), Crismore, Markannen i Steffensen (1993), Mauranen (1993), Hyland (1998, 2005), Hyland i Tse (2004), Ifantidou (2005), Aguilar (2006) o Ädel (2006) són alguns dels més destacats en la recerca sobre metadiscurs. En termes generals, les investigacions segueixen dues tendències: el «model reflexiu», que limita l'estudi del metadiscurs a aquells elements que fan referència al text i contribueixen a organitzar-lo (per exemple, els treballs de Mauranen 1993 o Ädel 2006), i el «model interactiu» o «interpersonal», una òptica molt més àmplia que dona compte de la interacció entre productor i text i entre productor i usuaris (per exemple, els estudis de Valero-Garcés 1996 o Hyland 2005).

En el nostre cas, la perspectiva que adoptem en Hyland i Tse (2004: 105) i la distinció taxativa entre metadiscurs textual i interpersonal prové d'una interpretació com a categories discretes de les metafuncions lingüístiques identificades per Halliday (1994). Els estudis més recents, però, s'han mostrat partidaris de reconsiderar l'anàlisi del metadiscurs en termes semàntics i pragmàtics, assumint que els límits entre recursos metadiscursius textuais i interpersonal són difusos (Moreno 1998; Hyland 2004; Hyland & Tse 2005) i que tot el metadiscurs és, en última instància, interpersonal (Hyland & Tse 2004). En efecte, mostrar explícitament l'organització d'un text posa de manifest que l'autor té la intenció clara de facilitar-ne la comprensió al receptor, de manera que «textual metadiscourse is therefore clearly motivated by interpersonal aspects as well» (Hempel & Degand 2008: 680). Com ja va destacar Crismore (1989: 60), les categories de metadiscurs són recursos multifuncionals i les diferències que s'hi estableixen, «a matter of degree». De fet, les construccions encapsuladores amb valor metadiscursiu analitzades en aquest treball palesen aquests límits difusos.

La nostra anàlisi parteix dels treballs de Hyland (1998, 2005) i Hyland i Tse (2004) i adopta una perspectiva àmplia del metadiscurs com a categoria funcional. La primera proposta de Hyland (1998) segueix la diferenciació d'altres autors entre

procediments textuais i interpersonals. Tanmateix, posteriorment (Hyland & Tse 2004; Hyland 2005, 2010), tot partint de la base que la dimensió textual del llenguatge impregna també la ideacional i la interpersonal, situa globalment el metadiscurs dins la dimensió interpersonal i hi distingeix dues grans funcions, la interactiva, vinculada més directament a l'estructuració, i la interaccional, que permet destacar la funció modalitzadora:

The former are concerned with ways of organising discourse to anticipate readers' knowledge and reflect the writer's assessment of what needs to be made explicit to constrain and guide what can be recovered from the text. The latter concerns the writer's efforts to control the level of personality in a text and establish a suitable relationship to his or her data, arguments and audience, marking the degree of intimacy, the expression of attitude, the communication of commitments, and the extent of reader involvement.

(Hyland 2010: 128)

Aquesta òptica reforça l'aspecte interpersonal del metadiscurs, que es converteix en «a means of conceptualising communication as social engagement». Amb tot, els subtipus metadiscursius que Hyland (2005: 49) distingeix en aquesta darrera classificació són els mateixos de la proposta inicial (1998: 442), de manera que els recursos etiquetats ara com a *interactius* (*transitions, frame markers, endophoric markers, evidentials i code glosses*) es corresponen amb els anteriorment denominats *textuals* i els ara *interaccionals* (*hedges, boosters, attitude markers, engagement markers*). D'acord amb la mateixa definició de Hyland, els elements interactius tenen una vinculació explícita amb l'organització dels discurs que no presenten els interaccionals, de manera que, en la nostra opinió, anomenar-los *textuals* pot resultar més transparent. Per això, en aquest treball, continuarem amb la terminologia que diferencia metadiscurs textual i metadiscurs interpersonal i identificarem la funció bàsica, predominant, en els elements analitzats, tot i que, com veurem, algunes categories realitzen al mateix temps funció textual i interpersonal. De fet, els recursos que analitzem en aquest article poden considerar-se dins dels que Jiang i Hyland (2016, 2017), des d'una perspectiva més oberta que abastaria el conjunt d'encapsuladors, anomenen *metadiscourse nouns*, noms que actuen tant en la dimensió interactiva com en la interaccional i, sovint, simultàniament (Jiang & Hyland 2016: 7).¹

1. Flowerdew (2003) analitza també aquest tipus de substantius abstractes, els *signalling nouns*, en relació amb l'ensenyament de l'anglès per a usos acadèmics i específics.

La taula 1 aplega la classificació de mecanismes metadiscursius en textos acadèmics de Hyland (1998, 2005) en què ens basem per a observar la funció metadiscursiva dels encapsuladors. L'hem traduïda al català i adaptada mínimament, tot referint-nos a *emissor* (E), *receptor* (R) i *discurs* en lloc dels termes *escriptor*, *lector* i *text* de l'original, ja que creiem que, encara que Hyland se centra en textos d'escriptura acadèmica, la classificació és extrapolable al debat parlamentari.

CATEGORIA	FUNCIÓ	EXEMPLE
Textuals (Interactive)	Guien el R a través del discurs	Recursos
Transicions	manifesten les relacions entre oracions	<i>a més, però, així, i</i>
Marcadors estructurals	emmarquen seqüències discursives	<i>finalment, per acabar, la meua intenció aquí és</i>
Marcadors endofòrics	remeten a altres parts del discurs	<i>com s'ha dit, vegeu Fig., en l'apartat 2</i>
Evidenciadors	remeten a informacions d'altres textos	<i>d'acord amb X; (Y, 1990) Z afirma</i>
Glosses	ajuden a elaborar el contingut proposicional	<i>co és, per exemple, com ara, en altres paraules</i>
Interpersonals (Interactional)	Tenen en compte el R en el discurs	Recursos
Atenuadors	mantenen obert el compromís i el dubte	<i>podria, potser, és possible, sobre</i>
Emfasitzadors	emfasitzen la força o la certesa de l'E	<i>de fet, sens dubte, és clar que</i>
Marcadors actitudinals	mostren l'actitud de l'E cap a la proposició	<i>malauradament, estic d'acord, sorprenentment</i>
Marcadors de compromís	construeixen explícitament la relació amb el R	<i>considereu; noteu que; podeu observar que</i>
Automencions	remeten explícitament a l'E	<i>jo, nosaltres, la meua, el nostre</i>

Taula 1. Mecanismes metadiscursius

3. ESTRUCTURES ENCAPSULADORES AMB FUNCIO METADISCURSIVA: DESCRIPCIÓ I CLASSIFICACIÓ

En aquest apartat presentem les cinc categories identificades en el nostre corpus entre els encapsuladors amb funció metadiscursiva: organitzadors textuals (O), adjunt lliures (AL), connectors lèxics (CL), locucions (L) i patrons lexicogramaticals atributius (PI, P2).

3.1 ORGANITZADORS TEXTUALS

La categoria dels organitzadors textuals (O) consta d'una sèrie de noms semànticament neutres, que pertanyen prototípicament a les classes dels encapsuladors lingüístics (2a) o mentals (2b) i manifesten un significat clarament composicional.

- (2) a. Senyor Mas [...] seria bo que es preguntés, s'interrogués per què ha tingut la davallada de dotze diputats. *Quines conclusions* n'ha tret? De fet, jo crec que en podem treure algunes. Vostè va convocar les eleccions com un plebiscit, per apropiant-se del dret a decidir, per monopolitzar el clam de la diada, per assolir majoria absoluta. I, en segon lloc, va voler utilitzar l'empenta per dissimular les retallades [...] (PC, Herrera, ICV-EUiA)
- b. l'autodeterminació és un dret que pertoca a tothom. I és *la primera reflexió* que volíem afegir, (PC, Fernández, CUP, 38)

En (2a) l'encapsulador *conclusions*, inclòs en la interrogació retòrica «*Quines conclusions n'ha tret?*», explicita l'acte lingüístic (o discursiu) de concloure, tot avançant catafòricament les conclusions que extrau l'orador a partir d'un fet: «la davallada de dotze diputats» que ha experimentat CiU a les eleccions. En (2b) l'emissor manifesta una idea o objecte de pensament («l'autodeterminació és un dret que pertoca a tothom») a través de l'encapsulador de significat mental *reflexió*.

Dels tipus d'organitzadors textuals en podem distingir dos: els d'inici i els de continuació. Els d'inici, sovint un quantificador, sovint un numeral cardinal o ordinal, amb referència normalment catafòrica a fragments més o menys extensos del text subsegüent. Les funcions discursives bàsiques dels organitzadors consisteixen a marcar l'inici, la continuació o el tancament d'una seqüència textual. Vegem-ne alguns exemples:

(a) *Inici*: (Q + N, catafòric):

- (3) [...] cal construir una alternativa de polítiques i de projecte nacional sobre *cinc punts*. Primer *o*: una nova fiscalitat per garantir unes noves polítiques socials. En primer lloc, cal lluitar contra el frau fiscal [...]. Segon *o*: la preparació i celebració d'una cimera en seu parlamentària [...] (PC, Navarro, PSC, 207)

L'exemple (3) permet comprovar el funcionament prototípic dels organitzadors textuals, formats per un encapsulador de tipus lingüístic (punts en aquest cas) especificat per un numeral cardinal que avança catafòricament el fragment textual subsegüent. Observem, a més, la seqüenciació posterior de cadascun dels punts (*Primer* [...] *Segon*) típica de l'organització discursiva que operen aquests elements.

(b) *Continuació* (Q-*altre, otro, other* / Dem + N, anafòric i catafòric alhora).

En el cas de la funció continuativa, l'especificador de l'encapsulador sol ser el quantificador indefinit *altre/otro/other*, que mostra la referència anafòrica disjunta respecte al text previ i la coreferència amb el fragment encapsulat (4).

- (4) L'altra gran pota de la reactivació econòmica és el suport a la indústria, a través dels gairebé vint clústers identificats a Catalunya. *Un altre tema* clau de reactivació és seguir transformant Catalunya en una gran plataforma logística de la Mediterrània i del sud d'Europa. (PC, Mas, CiU, 94)

D'altra banda, pot aparèixer un demostratiu previ que activa la coreferència anafòrica d'un encapsulador que, per defecte, s'interpreta com a catafòric. Així, en (5), el demostratiu *that* reprèn anafòricament les paraules que acaba de pronunciar l'orador precedent i afavoreix la interpretació també anafòrica de *my point*, que, a més, avança catafòricament l'oració subsegüent.

- (5) — Those are the words of the OBR's chairman, Robert Chote — that it had underestimated oil prices (Keith Brown, Minister for Transport and Veterans, SNP).
— That actually makes my point. The issue is that oil prices are extremely difficult to predict. That is why we have to be cautious, and it is why the Norwegians are cautious.
(Sen. P. Kent-Muir, (Edinburgh), 1992)

Register for free at <https://www.scipedia.com> to download the version without the watermark

(c) *Tancament* (patrons lexicogramaticals diversos)

- (6) a. *Una darrera reflexió*, molt curta: val la pena tot el que farem? (*Veus de fons*.) Val la pena el que farem? Jo crec que la resposta és que sí. (PC, Pujol, CiU, 463)
b. [...] queremos renovar nuestra Constitución, queremos hacerlo de forma acordada, queremos decidir juntos porque queremos seguir viviendo juntos [...] *Por todas esas razones*, les propongo y propongo a esta Cámara [...] que abramos un proceso de negociación... (Congreso, Rubalcaba, PSOE, 220)

En la funció de tancament és habitual trobar adjectius com *darrer/último/last*, que expliciten la clausura de la seqüència textual (6a) o l'indefinit totalitzador seguit d'un demostratiu (*todas esas*), que permeten cloure i alhora resumir el conjunt de la seqüència (6b). En aquest darrer cas, a més, es poden observar els límits difusos entre la classe dels organitzadors i la dels adjunts lliures, que veurem tot seguit.

Tradicionalment, el terme organitzador s'ha usat per a referir-se a un conjunt de connectors metadiscursius que apleguen «tota una sèrie de mitjans convencionals

de l'escrit per remarcar determinats elements i fer remissions a altres parts del text o a altres textos» (Castellà 1991: 63-64). Castellà (1992: 174) caracteritza aquests elements com a «traces de l'activitat constructiva dels parlants, que els utilitzen per enllaçar seqüències, paràgrafs i, fins i tot, parts més extenses d'un text (apartats, capítols, etc.)».

Cal remarcar, en aquest sentit, que els encapsuladors que encabim en aquesta categoria responen de manera clara a la definició de Castellà (1992): són elements metadiscursius que fan palesa l'organització del discurs i, doncs, activen la funció metatextual (Halliday 1994; Hyland & Tse 2004). De fet, realitzen una funció cohesiva organitzativa semblant als marcadors estructurals, en l'adaptació de la terminologia de Hyland i Tse (2004) que hem presentat a la taula 1. La diferència rau en el fet que els connectors inclosos sota aquesta denominació tenen un significat gramaticalitzat, mentre que els encapsuladors mantenen la composicionalitat semàntica i la capacitat referencial. L'efecte cohesiu, però, és el mateix, d'ací la similitud i els límits difusos que mostren tots aquests elements.

3.2 ADJUNTS LLIURES

Sintàcticament, els adjunts lliures (AL) són constituents parentètics de naturalesa oracional, situats normalment al marge esquerre de l'oració, que emmarquen les circumstàncies generals de l'enunciat que encapçalen (temps, manera, situació, finalitat, conseqüència, condició, entre altres). Formalment, són sintagmes preposicionals que integren l'encapsulador i, prototípicament, un especificador demostratiu. El significat del sintagma és composicional i el comportament del conjunt és referencial, cosa que es fa palesa per la naturalesa endofòrica del demostratiu, un díctic textual que facilita l'establiment de la relació fòrica entre l'encapsulador i el contingut encapsulat. Des del punt de vista discursiu, funcionen prototípicament com a elements metadiscursius amb valor textual (marcadors endofòrics).

Els exemples següents permeten observar les característiques funcionals, formals i discursives que acabem d'exposar i la diversitat de valors semàntics que adopten aquestes unitats. Considerant la naturalesa oracional dels adjunts lliures, hem assajat de classificar-los adoptant la relació escalar de la composició oracional de Cuenca (1996: 81, 2006: 192-197).²

2. És necessari remarcar, però, que els nostres adjunts lliures no constitueixen unitats connectives, com les conjuncions de la composició oracional, sinó elements fòrics que permeten traslladar al nivell de la cohesió textual algunes relacions semàntiques típiques de la composició oracional.

1. Adjunts lliures que mantenen una analogia semàntica amb construccions subordinades adverbials, que indiquen situació, manera o, com en (7), temps.

- (7) Avui ens planteja vostè algunes reformes fiscals [...] algunes de les quals havien estat reiteradament reclamades pel nostre grup. En *aquell moment*, no eren possibles i ara resulta que sí que són possibles (PC, Navarro, PSC, 190)

2. Adjunts lliures que mantenen una analogia semàntica amb construccions interordinades, com en (8), que expressa finalitat.

- (8) [...] smaller countries have a distinct edge, provided that they continue to innovate and shape their policy development to the new economic environments that present themselves. To that *end*, smaller countries are more likely to play a leading role for many years to come (Sct P, Willie Coffey (Kilmarnock and Irvine Valley), SNP, 366)

3. Adjunts lliures que mantenen una analogia semàntica amb construccions coordinades, sobretot amb significat additiu (9).

- (9) [...] hem de posicionar-nos davant totes aquelles accions que posin en perill el model o que trenquin amb el consens [...] En *el mateix sentit*, cal respondre davant de mesures contraproductes, (PC, Navarro, PSC, 222)

Precisament, en el cas de l'encapsulador *sentit*, convé detenir-se en el sintagma *en aquest sentit* / *en ese sentido*, *en este sentido*, que permet observar diferents graus de fixació, des de la composicionalitat absoluta fins al valor connectiu consecutiu, que representa el màxim grau de fixació. En el nostre corpus són molt esporàdics els casos en què el sintagma té un significat clarament composicional i referencial, amb un valor semàntic pròxim al complement de manera (10).³

- (10) Un altre sector important consisteix a utilitzar la capacitat de compra de les administracions com a element tractor de moltes activitats del país. Un exemple reeixit *en aquest sentit* és el que s'ha aconseguit en el recent macroconcurs en el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació. (PC, Mas, CiU, 99)

3. Entre el significat composicional de manera i el més fixat de caràcter consecutiu, el nostre corpus ofereix exemples intermedis amb valor final (i):

- (i) jo hi estic d'acord [...] que posar impostos als estalviadors en els dipòsits bancaris, doncs, no és la millor manera de reactivar ni de garantir l'economia [...] Propostes *en aquest sentit*: (=per a reactivar i garantir l'economia?) (PC, Rivera, C's, 346).

Observem que en (10) el significat i la referència del sintagma *en aquest sentit* és transparent. De fet, és possible parafrasejar-lo, de manera directa, com «un exemple reeixit de *com utilitzar la capacitat de compra de les administracions* [...]».

Tanmateix, en la majoria de casos, el sintagma es mou entre la referencialitat més o menys clara o difusa i el valor connectiu de conseqüència (= *doncs, per tant*), com en (11).

- (11) I nosaltres, davant dels messies, els comitès d'operacions, presentem avui també als catalans la possibilitat que en un futur tinguem un pla estratègic, un govern seriós, lleial amb les lleis [...] És a dir, just el contrari del comitè d'operacions de l'operació Ítaca –just el contrari. *En aquest sentit*, nosaltres creiem que necessitem un pla estratègic (PC, Rivera, C's, 337)

En (11) la referencialitat del sintagma és sobretot dependent del demostratiu; el substantiu *sentit* enllaça semànticament amb la informació prèvia a partir de la referència metalingüística al sentit general de les paraules que s'acaben de pronunciar (= *atès que som just el contrari del comitè d'operacions de l'operació Ítaca*). En aquest cas, creiem que estem molt a prop dels connectors parentètics, que, seguint Cuenca (2006: 54), típicament actuen com a connectors textuais i «són paraules o locucions invariables de caràcter apositiu o parentètic, és a dir, van entre pauses i són prescindibles sintàcticament».⁴

3.3 CONNECTORS LÈXICS

Els connectors lèxics (CL) (Cuenca 1998, 2006, 2017) són estructures explícitament metadiscursives que permeten observar els límits difusos entre els dos grans mecanismes de cohesió textual: la referència i la connexió. D'una banda, contenen un encapsulador que conserva, en termes generals, el significat lèxic i, per tant, la capacitat referencial, activada, a més, per l'especificador; d'una altra, presenten un cert grau de fixació, més o menys alta segons el cas, que els permet realitzar la funció de connectors textuais, tot explicitant la relació semàntica que s'estableix entre dues parts del discurs (12).

4. Entre els adjunts lliures, hi ha exemples no prototípics amb noms mentals com *punt de vista / perspectiva / opinió* (i els corresponents en espanyol i en anglès) que, atès el seu contingut semàntic, activen també la funció interpersonal, sobretot en el cas del nom *opinió*.

- (12) a. [...] pero justamente aquello que le falta es aquello que tienen los países que mejor funcionan [...] *Me explicaré con dos **ejemplos** muy sencillos. En los países federales las constituciones federales dicen qué competencias corresponden al Estado y el resto se las envían a las comunidades autónomas. [...] Pero, ojo, este sistema de definición de competencias también evita que el Estado entre en las competencias de las comunidades autónomas.* (Congreso, Rubalcaba, PSOE 222)
- b. No voy a entrar en lo que hace el Senado [...] pero sí voy a entrar en lo que el Senado no hace [...] No hace de Cámara territorial. *Dicho de otra **manera**, no tenemos ninguna Cámara en la cual las comunidades autónomas puedan no explicar, ojo, sino votar sobre leyes que afectan a sus competencias.* (Congreso, Rubalcaba, PSOE, 226)

En (12a) l'estructura oracional que conté l'encapsulador *ejemplos* manté el significat composicional i explicita l'acte lingüístic que realitza l'emissor, tot anticipant catafòricament dos fets etiquetats com a exemples «de aquello que tienen los países que mejor funcionan». En (12b), tot i que la clàusula de participi que inclou l'encapsulador *manera* presenta un grau de fixació major, no ha perdut del tot el significat composicional, atès que encara admet variacions (*dicho de una manera más clara, lo diré a su manera, dicho de otra forma...*), i explicita igualment l'acte lingüístic de l'emissor, avançant catafòricament un fet, caracteritzat com una manera diferent de dir que el Senat «no hace de Cámara territorial». Des d'aquesta perspectiva, ambdues estructures poden considerar-se mecanismes de referència endofòrica. Al mateix temps, però, ambdues són mecanismes de connexió que realitzen una funció equivalent a la dels connectors parentètics (Cuenca 2006: 197-200), definits com a nexes gramaticals que guien el receptor en la seua trajectòria discursiva. De fet, el connector parentètic *por ejemplo* podria substituir a *me explicaré con dos ejemplos muy sencillos* en (12a) i *es decir*, a *dicho de otra manera* en (12b), sense que això alterés el significat global dels fragments.⁵ Aquesta equivalència és possible perquè les dues estructures lèxiques incorporen al significat composicional una inferència invitada, que, com indica Cuenca (2006: 203), introdueix un significat global de naturalesa connectiva, un significat d'exemplificació en (12a) i de reformulació en (12b).⁶

5. Com els connectors lèxics, els connectors parentètics mostren les relacions logicosemàntiques entre l'enunciat en què apareixen i el context anterior, tot realitzant funcions relacionades amb l'estructura textual i orientant el receptor en la interpretació del discurs. A diferència dels lèxics, però, els connectors parentètics són estructures fixades que ja no admeten una lectura composicional (Cuenca 2006: cap. 3).

6. Segons la Teoria de la inferència invitada del canvi semàntic (Traugott & Dasher 2001: § 1.2.3) el canvi de significat és un procés metonímic que, des del significat codificat d'origen fins al significat codificat nou, passa per dos estadis intermedis: els significats associats a usos concrets (vinculats a inferències invitades) i els significats associats a un tipus de construcció concreta (que donen lloc a inferències convencionalitzades). L'esquema del procés complet és el següent:

El valor semàntic més habitual en els connectors lèxics és la disjunció, que pragmàticament es concreta sobretot en casos d'exemplificació —com hem vist en (12a) i podem observar també en (13a) en un cas amb grau de fixació més alt—, i de reformulació, com en (12b) i en (13b).

- (13) a. [...] que sens dubte mereixen un especial desenvolupament, com podria ser, *per posar-ne un exemple*, l'Institut Català de Finances i el seu desenvolupament fins a convertir-lo en un banc públic capaç d'intervenir en el mercat financer i d'assegurar una major oferta de serveis en aquest mercat financer [...] (PC, Mas, CiU, 40)
b. Per construir el nostre futur hem de dependre més de nosaltres mateixos i menys d'alguns altres. *En una paraula*, ens hem de guanyar el nostre futur (PC, PSC, Navarro, 13)

Menys nombrosos en el nostre corpus, dins del significat bàsic de disjunció, són els casos de connectors lèxics de resum, com ara *faré el resum de*. I també n'hi ha pocs que marquen conseqüència, com el de (14).

- (14) In drafting the bill that enables the referendum, the Scottish Government has been aided by the 26,000 responses that we received to our consultation on the bill. *As a result*, we are today meeting the commitment that we gave under the Edinburgh agreement. (Sct P, Alex Salmond, First Minister, SNP)

En (14) *as a result*, commutable pel connector parentètic *thus*, remet catafòricament a la conseqüència del que s'ha exposat en l'oració prèvia, tot presentat un esdeveniment concret com a resultat d'un esdeveniment anterior.

Les estructures formals que poden presentar els connectors lèxics van des de les oracions completes amb verbs conjugats (*me explicaré con dos ejemplos muy sencillos*) fins a les clàusules de participi (*dit d'una altra manera*) o els sintagmes preposicionals (*as a result*, *en una paraula*). Aquesta diversitat formal mostra els diferents graus de fixació dels connectors lèxics: des d'aquells molt poc fixats (12a), fins als que presenten un grau de fixació molt alt (12b), els quals, tot i tenir encara algunes possibilitats de variació, es troben molt a prop dels connectors parentètics.

(i) *coded meanings* > *utterance-token meanings (invited inferences)* >
utterance-type meanings (generalized invited inferences) > *new coded meanings*

En els connectors lèxics, «el canvi semàntic és parcial, ja que el conjunt pot interpretar-se composicionalment [...], però hi ha una inferència invitada, que induïx a interpretar un significat conjunt de naturalesa connectiva» (Cuenca 2006: 203). En canvi, en els parentètics, la inferència s'ha convencionalitzat.

Com a mecanismes de metadiscurs, la funció bàsica dels connectors lèxics s'associa amb la funció metadiscursiva textual. Més en concret, poden considerar-se formes no fixades de transicions i glosses.

3.4 LOCUCIONS

Considerem locucions (L) estructures que inclouen sintagmes preposicionals i col·locacions verbals que integren un encapsulador modal i palesen un alt grau de fixació.⁷ Així, d'una banda, les estructures preposicionals, tot i mantenir un cert significat composicional, activen valors pragmàtics modals epistèmics (15).

- (15) a. deia Agustí d'Hipona que «si dels governs traïem l'acció de la justícia només en queda una colla de lladres i pirates». I, *al nostre parer, el món està avui governat per lladres i pirates*; (PC, Fernández, CUP, 380)
- b. Yo no les vengo a hablar de derechos históricos, ni de sangres, ni de linajes, ni de naciones con mil años de historia, ni tampoco de identidades, *entre otras cosas* porque *vengo de un rincón del mundo con identidades muy cruzadas*, incluida la mía (Congreso, Rubalcaba, PSOE, 72)

En (15a) l'atenuació epistèmica que efectua la locució *al nostre parer* respecte del contingut encapsulat subsegüent («el món està avui governat per lladres i pirates») és evident. De fet, constitueix un matisador (*hedge*) que en pretén atenuar la incorrecció política. En (15b) la locució *entre otras cosas* introdueix el reforç epistèmic («vengo de un rincón del mundo con identidades muy cruzadas») de la informació prèvia i un matís adversatiu que busca la confrontació amb els rivals polítics.

Pel que fa a les col·locacions verbals, el significats modals poden ser tant epistèmics (16a) com deontics (16b).

- (16) a. I jo li vull dir una *cosa*: no votaré... no votaré i no votaran els nostres dinou diputats a favor de vostè. (PC, Sánchez-Camacho, PP, 266)

7. També s'han identificat algunes locucions preposicionals i/o conjuntives, en el sentit tradicional del terme, basades en encapsuladors, com ara *amb la intenció / objectiu / finalitat de, en el sentit / línia que*, de què no ens ocupem en aquest treball perquè tenen una rellevància metadiscursiva menys evident. En proporcionem, si més no, un exemple.

- (i) la celebració d'una cimera durant la primavera del 2013 *amb l'objectiu de cercar solucions per tal de limitar el patiment que aquesta crisi està provocant a milers de famílies* (PC, Navarro, PSC, 211)

- b. With half the value of oil still to extract, *it is **time** to recognise the truism that those who fail to learn from history are doomed to repeat it.* (Sct P, Linda Fabiani (East Kilbride) SNP, 322)

En (16a) s'observa una construcció verbal idiosincràtica de gèneres orals argumentatius com el debat parlamentari; mitjançant la locució *li vull dir una cosa*, l'oradora vol destacar la certesa (i la contundència) del que dirà tot seguit i, a més, interpel·la l'adversari polític amb la intenció d'enfrontar-s'hi.⁸ En (16b) la locució *it is time to* (o és hora / es hora de) té el valor deòntic de necessitat o obligació.

Les col·locacions verbals de tipus epistèmic solen incloure els encapsuladors *cosa* (*dir-li una cosa, decir-les cómo veo las cosas*) i *dubte/duda/doubt* (*no haver-hi / tenir cap dubte / no haber / tener ninguna duda / there be no doubt, to have lost any sense of*). Les de tipus deòntic inclouen els encapsuladors *oportunitat, possibilitat* (i els corresponents de l'espanyol i de l'anglès), *abiliy, chance, choice, obligation, potential, interest*, amb els verbs *tenir / tener / to have; responsibility*, amb *there be*, i *time*, en *it is time to* + infinitiu.

En resum, les locucions identificades que contenen un encapsulador es relacionen amb una sèrie de construccions que, pel significat pragmàtic modal que activen, palesen el vessant més interpersonal del metadiscurs. En aquest sentit, fan de frontissa amb els casos més fixats dels patrons lexicogramatics atributius que s'analitzen tot seguit.

3.5 PATRONS LEXICOGRAMATICALS ATRIBUTIUS

La categoria dels patrons lexicogramatics atributius inclou dues estructures copulatives, una de tematitzadora, 'N *ser/be* Clàusula' (P1) i una altra de focalitzadora 'Dem Ø *ser/be* N' (P2). Dins de cada patró s'identifiquen, d'una banda, casos on l'estructura té una lectura composicional; d'altra, casos on l'estructura incorpora un significat pragmàtic modal d'èmfasi i de contrast.

3.5.1 Patró atributiu tematitzador: N *ser/be* Clàusula (P1)

Aquest patró presenta una estructura atributiva en què l'encapsulador, prototípicament definit, ocupa la posició del tòpic oracional, tot tematitzant la clàusula encapsulada que constitueix el focus informatiu (Ribera 2016: 44) (17).

8. Fuentes (2010: 107) destaca que aquest tipus d'expressions amb el verb *dir* s'empren generalment «como formas de imposición del yo frente al otro, con lo que la imagen de este queda minimizada».

- (17) a. *L'avantatge d'aquest debat és que ja no ens podrà respondre amb l'arrogància intel·lectual amb què responia quan deia que l'austeritat servia.* (PC, Herrera, IC, 325)
 b. La Constitución, claro, es la que se reflejó en su día con respecto a una votación, ni nosotros podemos cambiarlo. Pero *el problema es que el Partido Popular, el Gobierno de turno, y a veces los dos partidos conjuntamente, PP y PSOE, se arrojan la interpretación de esa voluntad, se arrojan la interpretación de lo que quiere decir la Constitución.* (Congreso, Esteban, PNV, 376)

En (17a) l'estructura copulativa té valor composicional i l'encapsulador de significat factual actitudinal *avantatge* remet catafòricament a un contingut predicatiu factual, presentat des de la perspectiva de l'emissor. En (17b) l'estructura *el problema és que*, sense haver perdut totalment el significat semàntic de l'encapsulador, està bastant fixada i, a més de caracteritzar com a factual actitudinal un fragment de discurs de contingut mental, manifesta un valor pragmàtic de contrast. Aquest darrer cas està molt a prop dels connectors lèxics. De fet, Cuenca (2017: 113) considera *el problema és que* un connector lèxic de contrast que introdueix una antítesi, tal com podria fer-ho la conjunció *però*. Així, en (17b) la commutació pel connector parentètic *sin embargo* també és possible, més encara perquè ja hi és el valor contrastiu introduït per *però*. Amb tot, tractem aquest patró com a categoria diferent perquè, des del nostre punt de vista, la construcció incorpora a més, com a significat pragmàtic, un matís modal lligat a la interacció que no presenten els connectors lèxics. En aquest sentit, segons assenyalava també López Samaniego (2014: 202), podem parlar de P1 com a *construcció* en l'accepció definida per Goldberg (2003: 219): «Any linguistic pattern is recognized as a construction as long as some aspect of its form or function is not strictly predictable from its component parts or from other constructions recognized to exist».⁹

Sintàcticament, el cas de (17a) presenta una estructura pròpiament copulativa. El de (17b), en canvi, correspon a una estructura (pseudo)clivellada on l'aplec *és que* fa d'unió entre un subjecte tematitzador (el nom *problema*) i un atribut focal, per destacar-lo contrastivament i emfàtica (Vallduví 2002: § 4.9). Quan el subjecte d'aquesta (pseudo)clivellada és un nom general amb determinades característiques semàntiques, la construcció, alhora que perd contingut proposicional, guanya intensitat modal (Marín & Cuenca 2012: 68-72). Ara bé, només alguns noms abstractes són susceptibles d'encapçalar el patró 'N *ser/be* Cl' en estructures (pseudo)clivellades amb inferència invitada. En el nostre corpus, els encapsuladors trobats amb aquesta funció han estat *fact*, *issue*, *point*, *reality*, *truth* en anglès; *cosa*, *problema* en espanyol;

9. Des d'aquest punt de vista, *el problema és que* constituïria la part fixa de la construcció i la part variable seria una completiva amb valor contrastiu, un contraargument del que s'ha dit en el context lingüístic precedent.

problema i *qüestió* en català. Al seu torn, aquests noms únicament permeten una lectura pròpiament copulativa del patró quan apareixen expandits mitjançant elements que els arrelen al context lingüístic (18).

- (18) a. *The second **point** that I want to make is that I believe firmly that every single member of this Parliament [...] has Scotland's best interests at heart.* (Sct P, Gavin Brown (Lothian) Con, 421)
b. (...) of course Scotland starts at the same low point as the UK. However, *the **point** is that we can climb out of the pit faster.* (Sct P, John Mason (Glasgow Shettleston) SNP, 338)

En (18a) l'ordinal i la clàusula de relatiu contribueixen a prioritzar la funció referencial del patró sobre la funció modalitzadora, mentre que en (18b) la funció modal de la construcció s'obri pas fàcilment en un significat composicional diluït.

A més dels ja esmentats *qüestió* i *problema*, la relació de noms abstractes en català que poden dur a terme aquesta funció pragmàtica, tot i no haver aparegut al nostre corpus, inclou *assumpte*, *cas*, *cosa*, *fet*, *tema* i *veritat*. En realitat, una llista (bastant) tancada i molt semblant a la que podríem elaborar en anglès i en espanyol, que posa de manifest que les propietats semàntiques dels noms condicionen les possibilitats d'aparèixer en aquesta construcció de caràcter modal. En aquest sentit, destacarem que es tracta sobretot de noms abstractes de significat factual i mental, tot i que també en trobem de lingüístics i modals; a més, si el nom general és de tipus subjectiu o axiològicament valoratiu (*problema*, *veritat*...), la construcció manté tot el valor interactiu i modalitzador (19a), mentre que si el nom té un significat neutre (*qüestió*, *tema*, *cas*, *fet*...), la funció de la construcció, sense perdre del tot el matís modal, «és més propera a l'organització discursiva (síntesi, introducció d'un relat pertinent, represa del tema)» (Marín & Cuenca 2012: 72), com podem veure en (19b).

- (19) a. Surely, it is clear that the UK is a failure. London politicians may look down on Greece and Cyprus, but *the **reality** is that we are not far away from them.* (John Mason (Glasgow Shettleston) SNP, 340)
b. That actually makes my point. *The **issue** is that oil prices are extremely difficult to predict.* (Sct P, Willie Rennie (Mid Scotland and Fife) LD, 237)

Quant a la funció metadiscursiva, les construccions P_I amb valor modal més o menys marcat com (19) constitueixen mecanismes prototípicament interpersonals, atès que funcionen com a emfasitzadors i marcadors actitudinals. Però, al mateix temps, mostren els límits difusos amb el metadiscurs textual, ja que també podrien

considerar-se transicions. En canvi, quan P₁ és una estructura merament copulativa, la funció metadiscursiva s'esdevé en el nivell textual i sol estar vinculada al significat del nom encapsulador (20).

- (20) (...) al final *la **conclusión** es que el encaje no es posible* (Congreso, President del govern, Rajoy, PP, 148).

Es tracta, en general, de noms mentals o lingüístics, com en (20), que es comporten com a marcadors estructurals. Es troben, per tant, molt pròxims als organitzadors discursius.

3.5.2 Patró atributiu focalitzador: 'Dem Ø *ser/be* N' (P₂)

Aquest patró lexicogramatical inverteix l'estructura informativa del tematitzador: ara el sintagma encapsulador, amb especificador demostratiu, ocupa la posició d'atribut i constitueix el focus oracional (Ribera 2016: 44). Novament trobem casos de lectura composicional (21a) i uns altres en què l'estructura activa un valor pragmàtic d'èmfasi i confrontació (21b).

- (21) a. *Queremos hacer una reforma de la Constitución juntos porque queremos seguir viviendo juntos. Esa es nuestra **propuesta**, señoras y señores diputados;* (PC, Rubalcaba, PSOE, 214)
 b. *I l'austeritat és conseqüència [...] d'un model de capitalisme neoliberal que sobreviu depredant el territori i el medi ambient i que aguanta amb l'esforç de les dones [...]* *Aquesta és la **realitat**.* (PC, Herrera, IC, 286)

En (21a) el patró té un comportament clarament referencial i el substantiu lingüístic *propuesta* remet anafòricament al contingut lingüístic/mental de l'antecedent. En canvi, en (21b), al costat del valor referencial de *realitat*, destaca la funció pragmàtica de la construcció, que, amb un cert grau de fixació, reïfica el contingut factual/mental com a constructe modal en una mena de sentència que l'emissor vol inapel·lable. Amb tot, l'estructura sintàctica intrínsecament focal de P₂ fa que, fins i tot en els casos de lectura composicional, es pugui copsar el valor emfàtic.

El valor pragmàtic modalitzador de l'estructura és més evident en català i en espanyol, llengües de subjecte nul, on la presència del demostratiu és un indicador sintàctic de focus contrastiu. En anglès, llengua de subjecte ple, l'obligatorietat del subjecte n'atenua el valor contrastiu (Ribera 2016: 46). Cal destacar, però, que en català i en espanyol, el grau més alt de fixació i la funció pragmàtica més evident d'aquest

patró es produeix en casos de configuració sintàctica igual a la de (21b), on trobem un sintagma nominal definit però sense cap altre tipus expansió. De fet, com en el patró tematitzador, la possibilitat de variació en l'estructura bàsica del patró focalitzador impedeix l'emergència completa de la força pragmàtica (22).

- (22) [...] mentre les decisions que afecten els ciutadans de Catalunya, que afecten la reactivació de la nostra economia i que afecten les nostres polítiques socials, continuïn sent adoptades [...] de forma [...] arbitrària, injusta i ineficaç pel Govern espanyol, això empitjora les condicions de vida de la immensa majoria dels nostres conciutadans i empitjora les potencialitats de recuperació del conjunt de la nostra economia. Aquestes són algunes de les raons per les quals nosaltres estem convençuts [...] que els ciutadans de Catalunya [...] han d'assumir el futur del nostre país a les seves mans. (PC, Junqueras, ERC, 161)

L'exemple (22) mostra com la variació en la persona verbal i el sintagma preposicional que complementa l'encapsulador aproximen el conjunt al context lingüístic i, doncs, al comportament composicional. En canvi, en (23), la variació queda molt restringida: el canvi de persona o temps verbal resultaria forçat i la relació entre encapsulador i adjectiu és una col·locació.

- (23) [...] no pueden porque ustedes han hecho de sus campañas de recogidas de firmas contra el Estatut un argumento electoral, no pueden porque son prisioneros de esa opinión publicada que por suerte contrasta con una sociedad española mucho más plural, esa es la cruda realidad. (Congreso, Herrera, ICV-EUiA, 68)

Cal remarcar també que el grau de fixació de l'estructura amb funció modalitzadora és més alt amb uns noms (*realitat, qüestió, problema...*) que amb uns altres (*solució, festival, èxit...*). Així doncs, com en el cas de P1, podem afirmar que les característiques semàntiques del nom, unides a l'estructura del patró, condicionen el grau de fixació i la força pragmàtica d'aquestes estructures, que, en el cas de les més fixades, poden, igualment, considerar-se construccions.

Des del punt de vista metadiscursiu, les estructures atributives focalitzadores (P2) palesen de manera molt evident els límits difusos entre mecanismes textuais i interpersonals: d'una banda, l'estructura és *per se* emfàtica i, per tant, un mecanisme de metadiscurs interpersonal, en concret, un emfasitzador i/o marcador actitudinal; d'una altra, pel fet d'incloure un demostratiu amb funció de díctic textual es comporta també com un marcador endofòric i, doncs, com un element metadiscursiu textual. Amb tot, seguint el criteri establert de prioritzar la funció bàsica, considerarem que quan l'estructura és fonamentalment composicional, en general amb noms lingüís-

tics o mentals com en P1, funciona com a mecanisme metadiscursiu textual (24a). En canvi, quan la construcció vehicula un significat pragmàtic, la funció és, bàsicament, interpersonal (24b).

- (24) a. [...] L, quan es multiplica la mobilització, el que fem és estigmatitzar-la. Aquest ha estat l'exemple de la conselleria d'Interior en aquest període. (PC, Herrera, IC, 313).
- b. [...] Si este Parlamento, este, tuviera la potestad de transferir la titularidad de todas las competencias exclusivas, estas Cortes tendrían la posibilidad de liquidar la Constitución y el Estado mismo sin el concurso ni la aprobación del conjunto de los españoles. Este es el tema, señorías. (Congreso, Rajoy, PP, 98)

Més en concret, els casos de P2 copulatiu (24a) funcionen com a marcadors endofòrics mentre que els P2 construccions amb valor modal (24b) són emfasitzadors i marcadors actitudinals.

4. CONCLUSIONS

En aquest treball hem identificat i analitzat les estructures amb nom encapsulador que realitzen una funció metadiscursiva explícita en el debat parlamentari. L'estudi posa de manifest la rellevància d'aquestes estructures com a mecanismes de metadiscurs textual i interpersonal i permet observar una gradació des d'aquelles que presenten usos estructurals (O, P1 copulatiu) fins a les que tenen una funció modalitzadora (L, P1 construcció i P2 construcció), passant per categories intermèdies (AL, CL i P2 copulatiu). Tot i que en aquest estudi ens hem decidit per una metodologia qualitativa, les dades quantitatives de què disposem ens permeten afirmar que les estructures encapsuladores metadiscursives més habituals en les tres llengües són, de bon tros, els organitzadors: aquests elements actuen en el debat parlamentari com a marcadors de l'estructura discursiva, tot facilitant el seguiment del text que, si bé és planificat i sovint llegit, per la forma oral en què es posa en escena, necessita ancoratges que faciliten la tasca del receptor.

A mode de síntesi, la taula 2 compara les característiques de les estructures encapsuladores amb valor metadiscursiu textual i interpersonal, tot relacionant-les amb les subcategories metadiscursives proposades per Hyland (1998, 2005; cf. taula 1). La taula aplega els valors metadiscursius bàsics de cada classe, però cal recordar que, com s'ha vist al llarg del treball, ni la tipologia d'encapsuladors que hem presentat ni els subtipus de metadiscurs són categories discretes.

	Encapsuladors metadiscursius textuals (interactius)	Encapsuladors metadiscursius interpersonals (interaccionals)
Funció bàsica	estructuradora	modalitzadora: interacció entre els participants
Grau de Fixació	baix-mitjà	alt
Significat	composicional	pragmàtic
Noms	lingüístics i axiològicament neutres	mentals, modals i axiològicament neutres
Estructura encapsuladora:	O, P₁ copulatiu: <i>marcadors estructurals</i>	L: (semi)fixades: <i>atenuadors, emfasitzadors, marcadors actitudinals, automencions</i>
subcategoria metadiscursiva	AL, P₂ copulatiu: <i>marcadors endofòrics</i> CL: <i>transicions, glosses</i>	P₁ construcció, P₂ construcció: <i>emfasitzadors, marcadors actitudinals</i>

Taula 2. Estructures encapsuladores metadiscursives en el DP

En síntesi, l'anàlisi realitzada ens ha permès confirmar algunes hipòtesis i arribar a una sèrie de conclusions que exposem tot seguit:

(a) Les estructures encapsuladores explícitament metadiscursives tenen un paper rellevant en el debat parlamentari com a mecanismes estructuradors i modalitzadors.

(b) Les classes identificades, observades en les tres llengües, presenten límits difusos i mostren també els límits difusos entre el metadiscurs textual i l'interpersonal.

(c) Aquelles amb funció metadiscursiva (bàsicament) textual estructuren el discurs, presenten un grau de fixació mitjà-baix, tenen una lectura composicional i inclouen noms amb significat axiològicament neutre.

(d) Les que realitzen una funció metadiscursiva (bàsicament) interpersonal expliciten la interacció, presenten un grau de fixació alt, vehiculen valors pragmàtics i inclouen noms amb significat mental i/o modal i noms axiològicament neutres.

(e) La funció metadiscursiva textual és majoritària i les estructures encapsuladores que la duen a terme funcionen com a marcadors estructurals (O i P₁ copulatiu), marcadors endofòrics (AL, P₂ copulatiu), transicions i glosses (CL).

(f) La funció metadiscursiva interpersonal és menys nombrosa però molt marcada intersubjectivament. Les estructures encapsuladores que la duen a terme funcionen com a atenuadors (L), emfasitzadors i marcadors actitudinals (L, P₁ construcció i P₂ construcció).

(g) La tipologia presentada no ha de considerar-se necessàriament un tret diferenciador del DP, sinó que sembla extrapolable a altres gèneres. En tot cas, estudis futurs hauran de determinar si la freqüència i la distribució de les categories identificades poden caracteritzar aquest gènere del discurs polític.

En definitiva, aquest estudi mostra els lligams entre el nivell lèxic i el pragmaticodiscursiu i palesa, al mateix temps, la dificultat taxonòmica que tota anàlisi amb vocació rigorosa comporta. Amb tot, una perspectiva gradual basada en la teoria de prototipus com la que adoptem en aquest treball pot contribuir a entendre millor la realitat polièdrica del llenguatge.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ÄDEL, Annelie (2006) *Metadiscourse in L1 and L2 English*, Amsterdam, Benjamins.
- AGUILAR, Marta (2006) *Metadiscourse in Academic Speech: A Relevance-Theoretic Approach*, Berlín, Peter Lang.
- BEAUVAIS, Paul. J. (1989) «A Speech Act Theory of Metadiscourse», *Written Communication*, 16, pp. 11-30.
- CASTELLÀ, Josep M. (1991) «Els connectors», dins *A l'entorn de la gramàtica textual*, Suplement COM, 8, Barcelona, Generalitat de Catalunya, pp. 59-65.
- (1992) *De la frase al text. Teories de l'ús lingüístic*, Barcelona, Empúries.
- CRISMORE, Avon (1983) «Metadiscourse: What It Is and How It Is Used in School and Non-School Social Science Texts», ERIC Document Reproduction Service. Technical Report 273, Illinois, University of Illinois.
- (1989) *Talking with Readers: Metadiscourse As Rhetorical Act*, New York, Peter Lang.
- CRISMORE, Avon, Raija MARKKANEN & Margaret S. STEFFENSEN (1993) «Metadiscourse in Persuasive Writing. A Study of Texts Written by American and Finnish University Students», *Written Communication*, 10 (1), pp. 39-71.
- CUENCA, M. Josep (1996) *Sintaxi fonamental*, Barcelona, Empúries.
- (1998) «Sobre la interrelació del lèxic i la gramàtica: El concepte de connexió lèxica», dins Cifuentes, J. L. (ed.) *Estudios de Lingüística Cognitiva*, Alacant, Universitat l'Alacant, pp. 507-526.
- (2006) *La connexió i els connectors. Perspectiva oracional i textual*, Vic, Eumo Editorial.
- (2014) «The use of demonstratives and context activation in Catalan parliamentary debate», *Discourse Studies*, 16(6), pp. 729-752. [DOI: 10.1177/1461445614546258.]
- (2017) «Connectors gramaticals i connectors lèxics en la construcció discursiva del debat parlamentari», *Zeitschrift für Katalanistik*, 30, pp. 99-121.
- FLOWERDEW, John (2003) «Signalling nouns in discourse», *English for Specific Purposes*, 22, pp. 329-346.
- FLOWERDEW, John & Richard W. FOREST (2015) *Signalling nouns in English. A corpus-based discourse approach*, Cambridge, Cambridge University Press.

- FUENTES RODRÍGUEZ, Catalina (2010) «*Le voy a decir una cosa, pero no me diga usted...*: el derecho a la palabra», dins F. Orletti & L. Mariottini (ed.), *(Des)cortesía en español. Espacios teóricos y metodológicos para su estudio*, Roma/Estocolmo, Università degli Studi Roma Tre / EDICE, pp. 87-110.
- GOLDBERG, Adele E. (2003) «Constructions: a new theoretical approach to language», *TRENDS in Cognitive Sciences*, vol. 7, 5, pp. 219-224.
- HALLIDAY, Michael A.K. (1994) *An Introduction to Functional Grammar*, Londres, Edward Arnold. [2^a ed.]
- HARRIS, Zellig S. (1959) «Linguistic transformations for information retrieval», *Proceedings of the International Conference on Scientific Information: Two Volumes*, 937-950, Washington D. C., National Academy of Sciences, National Research Council, [<https://www.nap.edu/read/10866/chapter/63#942>].
- HEMPEL, Susanne & Liesbeth DEGAND (2008) «Sequencers in different text genres: Academic writing, journalese and fiction», *Journal of Pragmatics*, 40, pp. 676-693.
- HYLAND, Ken (1998) «Persuasion and context: The pragmatics of academic metadiscourse», *Journal of Pragmatics*, 30, pp. 437-455
- (2004) «Disciplinary interactions: metadiscourse in L2 postgraduate writing», *Journal of Second Language Writing*, 13, pp. 133-151.
- (2005) *Metadiscourse*, Londres, Continuum.
- (2010) «Metadiscourse: mapping interactions in academic writing.», *Nordic journal of English Studies. Special Issue on Metadiscourse*, 9 (2), pp. 125-143.
- HYLAND, Ken & Polly TSE (2004) «Metadiscourse in Academic Writing: A Reappraisal», *Applied Linguistics*, 25/2, pp. 156-177.
- (2005) «Hooking the reader: A corpus study of evaluative *that* in abstracts», *English for Specific Purposes*, 24, pp. 123-139.
- IFANTIDOU, Elly (2005) «The Semantics and Pragmatics of Metadiscourse», *Journal of Pragmatics*, 37, pp. 1325-1353.
- ILIE, Cornelia (2006) «Parliamentary discourses», dins K. Brown (ed.), *Encyclopedia of Language and Linguistics*, vol. 9, Oxford, Elsevier, pp. 188-197. [2a ed.]
- JIANG, Feng (K.) & Ken HYLAND (2016) «Nouns and Academic Interactions: A Neglected Feature of Metadiscourse», *Applied Linguistics*, 37, pp. 1-25. [DOI: 10.1093/applin/amw023.]
- (2017) «Metadiscursive nouns: interaction and cohesion in abstract moves», *English for Specific Purposes*, 46, pp. 1-14.
- KIRSCH, Gesa & Duane H. ROEN (1990) *A Sense of Audience in Written Communication*, Newbury Park, Sage Publications.
- LANGACKER, Ronald W. (1987) *Foundations of Cognitive Grammar. Theoretical Prerequisites*, Stanford, Stanford University Press.

- LÓPEZ SAMANIEGO, Anna (2014) *Las etiquetas discursivas: cohesión anafórica y categorización de entidades del discurso*, Pamplona, EUNSA.
- MARÍN, Maria Josep & Maria Josep CUENCA (2012) «De l'atribució a la modalitat: construccions amb *és que* en català oral», *Caplletra*, 52, pp. 65-94.
- MAURANEN, Anna (1993) *Cultural Differences in Academic Rhetoric: A Textlinguistic Study*, Frankfurt, Peter Lang.
- MORENO, Ana I. (1998) «The explicit signalling of premise-conclusion sequences in research articles: a contrastive framework», *Text*, 18, pp. 544-585.
- NASH, Walter (1992) *An Uncommon Tongue. The Uses and Resources of English*, Londres, Routledge.
- PORTER, James E. (1992) *Audience and Rhetoric*, New Jersey, Prentice Hall.
- RIBERA, Josep E. (2012) *La cohesió lèxica en seqüències narratives*, Alacant/Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- (2016) «Encapsulació i estructura informativa en el debat parlamentari». Una anàlisi contrastiva (català-espanyol-anglès), *Studia Romanica Posnaniensia*, 43/2, pp. 29-50. [DOI: 10.14746/strop.2016.432.002.]
- SCHMID, Hans-Jörg (2000) *English abstract nouns as conceptual shells*, Berlin, Mouton de Gruyter.
- TRAUGOTT, Elizabeth Closs & Richard B. DASHER (2001) *Regularity in Semantic Change*, Cambridge, Cambridge University Press.
- VALERO GARCÉS, Carmen (1996) «Contrastive ESP rhetoric: metatext in Spanish-English economics texts», *English for Specific Purposes*, 5, pp. 279-294.
- VALLDUVÍ, Enric (2002) «L'oració com a unitat informativa», dins J. Solà, M.-R. Lloret, J. Mascaró & M. Pérez Saldanya (coord.), *Gramàtica del Català Contemporani*, Barcelona, Empúries, vol. 2, cap. 4.
- VAN DIJK, Teun A. (2000) «Parliamentary Discourse», dins R. Wodak & T. A. van Dijk (ed.), *Racism at the Top. Parliamentary Discourses on Ethnic Issues in Six European States*, Klagenfurt, Drava, , pp. 45-78.
- VANDE KOPPLE, William (1985) «Some exploratory discourse on metadiscourse», *College Composition and Communication*, 36, pp. 82-93.
- WILLIAMS, Joseph M. (1981 [1990]) *Style. Toward Clarity and Grace*, Chicago/Londres, Chicago University Press. [<http://www.unalmed.edu.co/~poboyca/documentos/Doc.%20Seminario%201/style.pdf>]